

LA RECONSTRUCCIÓ DEL LENGUATGE LITERARI CATALÀ, PEL P. JOSEP CALVERAS, S. J.

Amb aquest títol fou començat un estudi destinat a ANALECTA SACRA TARACONENSIA, però la seva extensió demana un volum separat, que ja ha estat entregat a la impremta. Aquí volem publicar l'index analític, que de si ja és una síntesi ben lluminosa de la qüestió, per tal de preparar els esperits per llegir amb més profit l'obra total.

INTRODUCCIÓ

1. La reconstrucció perfecta. — 2. Intent d'aquest treball. — 3. Divisió de la matèria.

PRIMERA PART: EL LENGUATGE LITERARI

CAPÍTOL I. — CONCEPTE DEL LENGUATGE LITERARI

4. La llengua viva i el parlar escrit.

Article I. — Llengua viva.

5. Llenguatge popular. — 6. Varietats dialectals. — 7. Estat de les llengües vives. — 8. Causes de la diferenciació dialectal. — 9. Altres diferenciacions. — 10. El tresor de la llengua viva.

Article II. — Llenguatge escrit.

11. Llenguatge literari. — 12. Varietats del llenguatge literari. — 13. Conreu literari del llenguatge popular. — 14. Conreu dels parlars dialectals. — 15. Escriure com es parla.

CAPÍTOL II. — CARACTERÍSTIQUES DEL LENGUATGE LITERARI

16. Les tres característiques.

Article I. — Desenrotllament convenient.

17. Necessitat d'un desenrotllament ulterior. — 18. Mida del desenrotllament. — § I. 19. *Tot el camp del pensament.* — 20. Elements senzills. — 21. Vocabulari complet; com s'ha d'entendre. — 22. Graus de riquesa. — 23. Relacions lògiques. — 24. Sintaxi completa i definida. — 25. Sintaxi abundosa. — 26. Formes fonamentals de la proposició. — 27. Mida de l'abundor. — § II. 28. *Les exigències de la producció literària.* — 29. Facultats que es comuniquen. — 30. Temps i llocs. — 31. Recursos que demana l'enteniment. — 32. La imaginació i sentiment. — 33. L'orella. — 34. Resum d'exigències. — § III. 35. *Graus en la mentalitat dels pobles.* — 36. Conseqüències pel llenguatge. — § IV. 37. *Anàlisi i síntesi.* — 38. Pobles de pensament analític i sintètic. — 39. Diferent aptitud de les llengües. — 40. El primer pas de la síntesi. — 41. El segon pas de la síntesi. — 42. Llengües clàssiques i modernes. — 43. Estudi dels clàssics llatins i grecs. — 44. Preferències entre les llengües modernes. — 45. Millorament de la nostra.

Article II. — Universalitat.

46. Raó d'aquesta qualitat. — 47. El mateix a tot arreu. — § I. 48. *Fonètica.* — 49. No pot ésser universal. — § II. 50. *Morfologia.* — § III. 51. *Sintaxi.* — 52. Llenguatge comercial. 53. Conceptes errats. — § IV. 54. *Escriptura.* — 55. Graus d'uniformació. — 56. 1.er Problema: Unitat de sistema gràfic. — 57. 2.^{on} Problema: Escriptura igual de les mateixes formes. — 58. 3.er Problema: Escriptura igual de les mateixes paraules. — 59. Resum. — 60. Sistemes. — § V. 61. *Escriptura del parlar popular.* — 62. *Constància en un sistema.*

Article III. — Continuïtat amb el parlar popular.

63. La tercera característica. — 64. Què comprèn. — 65. Raó d'aquesta continuïtat; la necessitat d'entendre's. — 66. L'interès literari de penetrar ben endins de les ànimes. — 67. L'interès lingüístic d'encarrerar el parlar popular. — § I. 68. *El caràcter de la llengua.* — 69. Mida en la conservació. — 70. On se manifesta. — 71. El caràcter actual. — 72. Estilística. — 73. Estudi directe del parlar. — § II. 74. *La trama de la llengua.* — 75. Continuació en el llenguatge literari. — 76. Lleis de fonètica i morfologia. — 77. La fonètica i morfologia d'avui. — 78. Formes modernes. — 79. Adaptació dels llatinismes savis. — 80. Lleis de sintaxi. — 81. La sintaxi clàssica. — § III. 82. *Aprofitar el tresor de la llengua.* — 83. Les existències de la llengua. — 84. Recursos de la llengua. — 85. Orde de fonts forasteres. — 86. Vocabularis particulars. — § IV. 87. *Graus de continuació.*

Article IV. — Relacions entre els llenguatges literari i popular

88. Dos corrents de la llengua. — 89. Relacions entre un i altre. — 90. Avantatges pel bon estat lingüístic. — 91. Avantatges per la bona producció literària.

SEGONA PART: LA RECONSTRUCCIÓ

92. Programa a desenrotllar. — 93. Procediments.

CAPÍTOL I. — ESTADIS, FACTORS I DIFICULTATS

94. Tres estadis del llenguatge literari.

Article I. — Creació.

95. La primera creació. — 96. Factors actius. — 97. La massa popular. — 98. Concurs imprescindible. — 99. Cor ample. — 100. El factor cabdal.

Article II. — Conservació.

§ I. 101. Concepte errat. — 102. Evolució contínua. — 103. Conducta del llenguatge literari. — 104. Què s'ha de conservar. — 105. Diccionari. — 106. Tresor que es perd. — 107. Gramàtica. — 108. Caràcter. — 109. Resum. — § II. 110. *Decadència inevitable*. — 111. Minva dels factors actius. — 112. Fixació de la llengua. — 113. Les Acadèmies oficials. — 114. El contacte amb el parlar viu.

Article III. — Reconstrucció.

115. Punt inicial. — 116. Pretensions científiques i servilisme. — 117. La cultura moderna. — 118. Formació deficient. — 119. La mentalitat castellana. — 120. Les fòbies. — 121. El parlar vell. — 122. El remei a l'arrel. — 123. Punts a tractar.

CAPÍTOL II. — NORMES DE RECONSTRUCCIÓ

124. Treballs reconstructius.

Article I. — Normes de depuració.

125. Què vol dir depurar la llengua. — 126. Depuració extremada. — 127. *Norma fonamental*. — 128. *Norma 2.ª*: coses que no són forasteries. — 129. Id. — 130. Forasterismes. — 131. *Norma 3.ª*: tolerància. — 132. *Norma 4.ª*: gradació en la tolerància. — 133. *Norma 5.ª*: les substitucions. — 134. Catalanitzar els castellanismes. — 135. Coalició destructora. — 136. Antigualles mal posades. — 137. Llatinismes. — 138. *Norma 6.ª*: oportunitat. — 139. On no s'ha de fer llengua. — 140. Valor relatiu de la depuració. — 141. Extremistes.

Article II. — Normes d'uniformació.

142. Un gran problema de la reconstrucció. — 143. *Norma 1.ª*: l'intercanvi literari. — 144. *Norma 2.ª*: l'harmonia de voluntats. — 145. Uniformació absoluta per preferència. — 146. Preferència convinguda. — 147. Uniformació gradual de lliure concurs. — 148. Predomini espontani. — 149. *Norma 3.ª*: la perfecció i la continuïtat del llenguatge. — 150. Simplificació sistematitzada. — 151. El parlar viu no s'uniforma. — 152. Reversió no transformada al parlar vell. — 153. Crítica d'aquesta tendència. — 154. *Norma 4.ª*: la generalització natural. — 155. *Norma 5.ª*: col·laboració sobre el propi dialecte. — 156. *Norma 6.ª*: la depuració i redreçament. — 157. *Norma 7.ª*: aprofitar el propi dialecte i preferir les formes més generals. — 158. *Norma 8.ª*: les mateixes fonts de complement. — 159. *Norma 9.ª*: acceptació de la mateixa escriptura. — 160. *Norma 10.ª*: la qüestió ortogràfica i la morfologia. — 161. Uniformació inicial.

Article III. — Normes d'ampliació.

162. Ampliació del diccionari. — 163. Procediments d'ampliació. — § I. 164. *Normes generals*: *Norma 1.ª*: passar inventari de les existències i explotar els recursos de la llengua. — 165. *Norma 2.ª*: després anar a les fonts forasteres amb ordre. — 166. *Norma 3.ª*: els vocabularis professionals. — 167. *Norma 4.ª*: adaptació a les lleis i caràcter del parlar viu. — 165. *Norma 5.ª*: oportunitat en les innovacions. — § II. 169. *Reintroduccions del parlar vell*. — 170. Vocabularis particulars, normes especials. — 171. Tresor no envellit. — 172. Llenguatge mort. — § III. 173. *Noves formacions dintre de la llengua*. — 174. Noves paraules. — 175. *Normes de derivació*. — 176. Importància d'aquest recurs. — 177. *Normes de composició*. — 178. Noves aplicacions. — 179. *Normes de les aplicacions*. — 180. Noves dites. — 181. *Norma de les noves dites*. — § IV. 182. *Importacions forasteres*. — 183. Importació directa. — 184. Calca. — 185. Normes de la importació. *Norma 1.ª* la calca ans que la importació directa en el diccionari general. — 186. *Norma 2.ª*: acomodació dels tecnicismes savis. — 187. *Norma 3.ª*: adaptació dels que vénen pel castellà. — 188. *Norma 4.ª*: adaptació plena en el llenguatge general. — 189. *Norma 5.ª*: el salt directe al castellà. — § V. 190. *Ampliació de la fraseologia*. — 191. Procediments d'ampliació. — § VI. 192. LÈXIC general. — 193. Lèxics professionals i tècnics. — 194. Lèxic poètic.

Article IV. — Normes de perfeccionament.

195. Perfeccionament de la gramàtica. — 196. Punts d'estudi. — § I. 197. *Normes fonamentals*. *Norma 1.ª*: Interès primari de fer un instrument d'expressió perfecta. — 198. *Norma 2.ª*: L'ideal de la perfecció expressiva no és la simplificació sistemàtica. — 199. *Norma 3.ª*: Terme verdader del progrés. — § II. 200. *Perfeccionament de la fonètica*. — 201. El llenguatge literari no és per ésser parlat. — 202. L'evolució contínua de la fonètica. — 203. Conservació de la fonètica tradicional. — 204. *Norma 1.ª*: conservar l'escriptura tradicional. — *Nor-*

ma 2.ª: no pertany al llenguatge literari esmenar la pronúncia. — 205. Les lleis fonètiques. — § III. 206. *Perfeccionament de la morfologia*. Norma 1.ª: Concurrència de formes. — 207. Norma 2.ª: aprofitar totes les formes directes. — 208. Norma 3.ª: perfeccionar el procediment formatiu. — § IV. 209. *Perfeccionament de la sintaxi*. — 210. Norma 1.ª: respectar la sintaxi actual fixa. — 211. Norma 2.ª: aprofitar tots els recursos. — 212. Norma 3.ª: conjunt del sistema. — 213. Norma 4.ª: traduir models llatins i grecs. — 214. Norma 5.ª: no bastir la sintaxi calcant d'una altra llengua. — § V. 215. *Perfeccionament de l'estilística*. — 216. Norma 1.ª: el caràcter s'ha d'estudiar en els parlars millor conservats i en els escrits clàssics. — 217. Norma 2.ª: cal afegir a les observacions fetes la lliçó personal. — 218. Norma 3.ª: l'estudi comparatiu amb l'estilística castellana. — 219. Conclusió.

CAPÍTOL III. — PREPARACIÓ DELS CONREADORS

220. De qui és obra la reconstrucció.

Article I. — Preparació dels escriptors

221. Exigències del seu càrrec. — § I. 222. *Preparació literària*. — 223. Poder de la formació. — 224. Formació del criteri i refinament del gust. — 225. Estudi de la teoria literària. — 226. L'estudi dels clàssics llatins i grecs i dels escriptors moderns. — 227. Desenrotllament harmònic de les facultats. — 228. Camins de formació. — 229. Domini de l'expressió verbal. — 230. Dificultat per nosaltres. — 231. Formació de l'estil. — 232. Models de treball. — 233. Excel·lència formativa dels clàssics. — 234. Retornada als clàssics llatins i grecs. — § II. 235. *Preparació lingüística*. — 236. Coses que comprèn. — 237. Pretensions i prejudicis errats. — 238. Camí dret de reconstrucció. — 239. Estudi del parlar viu. — 240. Com s'ha de fer l'estudi. — 241. Estudi dels escriptors migevals. — 242. Avalorar el parlar viu. — 243. Com feren catalanes les paraules llatines. — 244. Els motllos de fer noves paraules. — 245. Perfils de sintaxi i abundor de formes expressives. — 246. Refer els vocabularis. — 247. Treure'n la fraseologia dels conceptes lògics. — 248. Deixar allò que és envellit. — 249. No tancar-se en el parlar vell. — 250. Necessitat d'aquest contacte. — 251. Estudi comparatiu de la gramàtica. — 252. Exercicis comparatius.

Article II. — Educació del poble

253. L'avenç del parlar popular. — 254. Les fonts de la decadència. — 255. 1.ª Bandejament en l'escola primària de l'estudi de la llengua pròpia. — 256. 2.ª No estar en contacte amb el bon llenguatge popular. — 257. 3.ª Sentir i llegir les coses en castellà. — 258. 4.ª La fòbia del castellanisme. — 259. 5.ª La confusió de conceptes entre llenguatge literari i llenguatge popular. — 260. Remeis fonamentals: l'escola. — 261. Edicions populars dels escriptors del renaiement i quelcom dels escriptors vells amb l'adaptació moderna. — 262. Fora

excitacions depuradores.—263. Esvair temors de centralització dels dialectes i preocupacions de subjectar-se a les lleis del llenguatge literari.—264. Procediments d'educació popular: exemple dels escriptors, orientacions lingüístiques, escampar bons models, difondre coneixements gramaticals i de diccionari: ensenyament a l'escola.

CAPÍTOL IV.—L'OBRA DELS GRAMÀTICS I FILÒLEGS

265. Filòlegs i gramàtics.—266. No són factors actius.—267. Auxiliars apreciables.—268. Edició de models de llengua.—269. Reculls de material de llengua.—270. Vocabularis.—271. Diccionari general pels escriptors.—272. Diccionari comparat per caps de coses.—273. Diccionaris del parlar clàssic.—274. Fraseologies.—275. Estudis lingüístics.—276. Gramàtiques populars.—277. Gramàtica pels escriptors.—278. Vulgarització de bones orientacions.—279. Edicions escolars dels clàssics grecs i llatins.—280. Camp ample de treball.